

קרימינולוגיה בקהילה ובחינוך

תכנית לתואר ראשון (B.A)

ראש התוכנית: ד"ר רונית חיימוב אילי

דואר אלקטרוני: ronitha@betberl.ac.il

מיקום: אורן 117

ראש מנהל סטודנטים: רוני מסרנו

ronny@beitberl.ac.il | 09-7473177

סגל התוכנית (רשימה חלקית): ד"ר משה בלאיש; פרופ' בן רפאל גנלטי סיגל; מר אלדד ברבר; ד"ר היישריק מיכל; פרופ' יורם הרפז; ד"ר חנה חימי; ד"ר רונית חיימוב אילי; ד"ר לירז יעקובי; ד"ר רונית לוריא; ד"ר אורית לרר כנפו; ד"ר ורד שידלו חצרוני; ד"ר עמיחי רגבי; ד"ר ירדן קדר;

תיאור התוכנית ורקע כללי

המאה ה-21 מאופיינת בשינויים מהירים, חוסר ודאות, מורכבות ועמימות. בהיבט האישי ניכרת עלייה הדרגתית בתחלואה הפיזית והנפשית, בשימוש בחומרים פסיכואקטיביים, בפגיעה בעצמי ובאחרים ובמעורבות בהתנהגויות מסכנות ומסוכנות. בהיבט החברתי-קהילתי, ניתן לזהות חוסר יציבות חברתית, ירידה בסולידריות החברתית ועליה בהתנהגות אנטי חברתית ופוגענית. השילוב בין השניים יוצר סביבת חיים רעילה ומורכבת ומעמיד את כולנו בסיכון מוגבר ומתמשך. כיום יותר מאשר בעבר, נדרשים קרימינולוגים בעלי ידע ומיומנויות קהילתיות וחינוכיות, מיומנים באפיון וניתוח התנהגויות ומצבים חברתיים מורכבים בקהילות שונות ומגוונות.

מאפייני התוכנית

- הלימודים בתוכנית מקנים תואר ראשון (B.A) בקרימינולוגיה בקהילה ובחינוך.
- התוכנית מכשירה קרימינולוגים מתוך תפיסת עולם המשלבת בין גישות קרימינולוגיות, קהילתיות וחינוכיות.
- בוגרי התוכנית יהיו בעלי נקודת מבט ייחודית להתבוננות בהתנהגויות פשיעה וסיכון וידעו לזהות לאפיין ולנתח התנהגויות ומצבים חברתיים מסכנים ופוגעניים בזירה הקהילתית, הפיזית והווירטואלית.
- הלימודים מבוססים על גישה רב מערכתית ותהליכית לניתוח מבנה הקהילה.
- לאורך כל שנות הלימודים משולבים סיורים ומפגשים עם בעלי מקצוע מהשדה והסטודנטים נחשפים למגוון קהילות ומתנסים בעצמם בעבודת שטח ובהכשרה מעשית.
- התוכנית מציעה שילוב חדשני בין שלושה תחומי ידע - קרימינולוגיה, קהילה ובחינוך – ומקנה יכולת התבוננות ייחודית בסוגיות חברתיות הדורשות ידע אינטרדיסציפלינרי נרחב.
- התוכנית ייחודית וחדשנית- ראשונה מסוגה בארץ

תנאי קבלה

- לבעלי תעודת בגרות בציון של 85 ומעלה פטור מפסיכומטרי (חובה להציג מבחן אמיר"ם)
- ציון פסיכומטרי של 450 ובגרות בציון של 84 ומטה
- במקרה של פעילות התנדבותית חברתית משמעותית ציון פסיכומטרי 420 ו/או בגרות בציון של 85 ומעלה
- ראיון קבלה ומכתב קבלה אישי
- מכתב קבלה אישי
- אפשרות לקבלה של עד 10% חריגות מתנאי הקבלה למועמדים בעלי רקע של מעורבות חברתית

מבנה התוכנית

- הלימודים מתקיימים לאורך שלושה ימי לימוד בשבוע (בימים א', ג', ה').
- שיטת ההוראה של קורסי החינוך מתבססת על למידה חווייתית ורגשית עמוקה ולכן, לאורך כל שנות הלימודים מציעה התוכנית מפגש בלתי אמצעי בין התיאוריה לשדה ובין התיאוריה לפרקטיקה.
- אחת לשבועיים מתקיימים סיורים במקומות, מוסדות וארגונים רלבנטיים לתחום התוכן של התוכנית בין השאר קהילות בסיכון, מוסדות חינוכיים פורמליים ובלתי פורמליים. מפגשים עם אנשי שטח מן השדה משולבים גם בלמידה השוטפת של קורסים שונים בתוכנית, שמאפשרים ללומדים היכרות רחבה, מעמיקה ומגוונת עם זירות הפעולה השונות וזיהוי נקודות עניין ו'חיבור' אישיות עם השדה.
- שיטות ההוראה בקורסי התוכנית מגוונים וכוללים למידה מבוססת פרויקטים, ניתוח מקרים פעיל, הערכת עמיתים ועוד.
- במהלך שנת הלימודים השלישית משולבים הסטודנטים בהכשרה מעשית שמשלימה באופן הוליסטי את תהליך רכישת הידע העיוני וכולל הכשרה המעשית מלווה באנשי מקצוע בשטח וכן בסדנאות בכיתה. מטרת השילוב בהכשרה המעשית הינה היכרות מעמיקה עם השדה מצד אחד וזיהוי הזדמנויות להשתלבות בתעסוקה מצד שני.
- הלימודים התוכנית כוללים ארבעה אשכולות: אשכול מבואל כללי (11 ש"ש); אשכול דיסציפלינרי הכולל את שלושת תחומי הליבה של התוכנית: קרימינולוגיה (18 ש"ש); חינוך (10 ש"ש); קהילה (10 ש"ש); אשכול אינטגרטיבי (9 ש"ש); אשכול שיעורי בחירה (2 ש"ש). סך הכל לומדים הסטודנטים 60 ש"ש.

הלימוד וסדר הלימודים (בחלוקה לאשכולות)

*סדר השיעורים מותנה בזמינות המרצים בשנה אקדמית נתונה.

שם הקורס	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'
אשכול מבואות כללי - חובה (11 ש"ש)			
מבוא לפסיכולוגיה	2 ש"ש		
מבוא לסוציולוגיה	2 ש"ש		
מבוא לסטטיסטיקה (ש"ת)	2 ש"ש		
פסיכולוגיה חברתית		2 ש"ש	
שיטות מחקר כמותיות		1 ש"ש	
שיטות מחקר איכותניות		1 ש"ש	
החברה הישראלית כחברה מרובת תרבויות		1 ש"ש	
אשכול דיציפלינארי (38 ש"ש)			
אשכול קרימינולוגיה - חובה (18 ש"ש)			
מבוא לקרימינולוגיה (ש"ת)	2 ש"ש		
מבוא למשפט ולאכיפת החוק	1 ש"ש		
דיני עונשין	1 ש"ש		
סדר דין פלילי ודיני ראיות	1 ש"ש		
תורת הענישה	2 ש"ש		
השיטור בדמוקרטיה	1 ש"ש		
תיאוריות מתקדמות בקרימינולוגיה		1 ש"ש	
המשפחה כגורם סיכון וחוסן לעבריינות ולאלימות		1 ש"ש	
מניעת פשיעה והתערבויות - מתיאוריה ליישום		1 ש"ש	
ויקטימולוגיה		1 ש"ש	
התמכרות והתמכרויות התנהגותיות		1 ש"ש	
סיכון וחוסן במרחב המקוון		1 ש"ש	
סטייה חברתית			2 ש"ש
פסיכופתולוגיה			2 ש"ש
אשכול חינוך- חובה (10 ש"ש)			
האידאולוגיות של החינוך	1 ש"ש		
גישות פדגוגיות פרוגרסיביות	1 ש"ש		
סוציולוגיה של החינוך		1 ש"ש	
תוכניות חינוכיות למניעת התנהגויות סיכון - הערכה ויישום		1 ש"ש	
התנהגויות סיכון במרחבים חינוכיים		1 ש"ש	
חינוך פורמלי ובלתי פורמלי: מתחים, הזדמנויות ושילוב כפרי נוער כמקרה בוחן			1 ש"ש
חינוך טרנספורמטיבי			2 ש"ש
אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני			1 ש"ש
חינוך ללמידה חברתית רגשית בקהילה (SEL)			1 ש"ש
אשכול קהילה- חובה (10 ש"ש)			
מבוא לגישה קהילתית א'ב'	2 ש"ש		
אפיון וניתוח קהילה ומצבי הסיכון בה- הכרת תופעות ומסגרות	2 ש"ש		
תהליכי התערבות בקהילה		2 ש"ש	
קהילות בסיכון		2 ש"ש	
מנהיגות קהילתית			1 ש"ש
יישוב סכסוכים בקהילה			1 ש"ש
אשכול אינטגרטיבי- חובה (9 ש"ש)			
התנהגויות סיכון בחברה הערבית			1 ש"ש
התנהגויות סיכון בחברה החרדית			1 ש"ש
חדשנות, טכנולוגיה ושינוי חברתי			1 ש"ש
משבר אובדן וטראומה: התמודדות וצמיחה פוסט טראומתית			1 ש"ש

1 ש"ש			סדנה אינטגרטיבית לפיתוח זהות מקצועית של קרימינולוגים קהילתיים חינוכיים
2 ש"ש			סמינריון מחקרי
2 ש"ש			סדנה מלווה התנסות מעשית
קורסי בחירה (חובה לבחור שני קורסים) (2 ש"ש)			
	1 ש"ש		קורס בחירה מתוך רשימת קורסים בקרימינולוגיה
	1 ש"ש		קורס בחירה מתוך רשימת קורסים בחינוך
20 ש"ש	20 ש"ש	20 ש"ש	סה"כ